

УДК 581.95(58.006+58.009)

<https://doi.org/10.33989/2020.6.1-2.225033>

А.О. Давидова^{1,2}, В.М. Дзеркаль²

¹Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, Київ, 01004, Україна

anasta3Kz@gmail.com

ORCID 0000-0001-7839-962X

²Національний природний парк «Нижньодніпровський»
вул. Петренко, 18, Херсонська обл., м. Херсон, 73000, Україна

v.dzermal.v@gmail.com

ORCID 0000-0002-9229-6341

ФЛОРИСТИЧНІ ЗНАХІДКИ НА ТЕРИТОРІЇ НПП «НИЖНЬОДНІПРОВСЬКИЙ» (ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТЬ)

Національний природний парк «Нижньодніпровський» розташований на півдні України в Херсонській області. За попереднім аналізом, викладеним у Літописі природи, флора НПП нараховує 516 видів вищих судинних рослин, що належать до 313 родів і 100 родин. Під час експедиційних досліджень на території НПП «Нижньодніпровський» у 2019-2020 роках було проведено інвентаризацію флори та виявлено види, які раніше не наводилися для території національного природного парку – 58 видів вищих судинних рослин, що належать до 42 родів і 22 родин. Із 58 видів, 19 вперше наводяться для НПП, інші відзначаються у літературних джерелах, з них 32 відмічено для пониззя Дніпра та сім – для сучасної території НПП. Із загальної кількості віднайдених локацій, 15 видів було зафіксовано на степових ділянках.

Ключові слова: НПП «Нижньодніпровський»; судинні рослини; нові види; Херсонська область

Вступ. Національний природний парк «Нижньодніпровський» створений 24 листопада 2015 року. Площа парку становить 80177,80 га. Розташований на півдні України в Херсонській області в межах Білозерського, Бериславського, Каховського, Олешківського та Голопристанського районів. Головною метою створення Парку є збереження, відтворення і ефективне використання природних комплексів та об'єктів дельти річки Дніпро як одного з найцінніших природних заплавно-літоральних комплексів.

Територія Парку має загальний похил з північного заходу на південний схід. Правобережна її частина знаходиться на півдні Бузько-Дніпровської лесової рівнини. Остання займає всю правобережну частину Херсонської області і нешироку смугу на лівому березі Дніпра вздовж Каховського водосховища. Будова поверхні відзначається незначною розчленованістю, широкими вододільними плато Інгульця і Дніпра на півночі та Південного Бугу і Дніпра на півдні. Прирічкова смуга пониззя Дніпра має яружно-балочний тип рельєфу. Домінують каштанові ґрунти (темно-каштанові і каштанові в комплексі з солонцями і солончаками), оглеєні ґрунти подів та дернові ґрунти піщаних терас Дніпра. За геоботанічним районуванням територія НПП знаходиться у межах трьох районів: Нижньодніпровського плавневого району високотравних боліт і заплавної луки і Голопристанського (Олешківського) району рослинності пісків та культур сосни, які належать до Цюрупинсько-Скадовського терасового геоботанічного округу, та Білозерського району типчаково-ковилових степів на темно-каштанових залишково-солонцюватих ґрунтах і рослинності подів, який належить до Одесько-Херсонського геоботанічного округу смуги типчаково-ковилових степів Причорноморської (Понтичної) степової провінції (Барбарич, 1977).

Флора НПП «Нижньодніпровський» досить добре вивчена (Пачоський, 1902, 1917, 1927; Зеров, 1958, 1971; Протопопова, Мринський, & Мельник, 1971; Тихонов, 1974; Дубина 1985, 1986; Крицька, 1985, 1988а, 1988б; Жукінський, & Клоков, 1987; Дубина, & Шеляг-Сосонко, 1989; Уманець, 1997; Бойко, 2006, 2007; Марушевський, & Жарук, 2006) і за попереднім аналізом нараховує 516 видів вищих судинних рослин, що належать до 313 родів і 100 родин (Літопис природи Національного, 2019). Встановлення меж парку надало змогу співставити

та проаналізувати картографічні матеріали і літературні джерела з метою виявлення видів, які достеменно наводилися для сучасної території НПП (Інтерактивна мапа НПП «Нижньодніпровський», 2020). Метою роботи є доповнення інформації щодо видового складу флори національного природного парку «Нижньодніпровський» для формування першого флористичного зведення НПП.

Матеріали та методи. Під час експедиційних досліджень на території НПП «Нижньодніпровський» у 2019-2020 рр. шляхом маршрутно-детального обстеження було здійснено інвентаризацію флори. Номенклатуру таксонів наведено за The Euro+Med PlantBase (The Euro+Med, 2020), окрім деяких видів (*Cirsium incanum* (S.G.Gmel.) Fisch., *Cirsium setosum* (Willd.) Besser *Lythrum intermedium* Fisch. ex Colla, *Sonchus arvensis* subsp. *uliginosus* (M. Bieb.) Nyman), *Veronica capsellcarpa* Dubovik, які наведено за чеклістом «Vascular plants of Ukraine: a nomenclatural checklist» (Mosyakin, & Fedoronchuk, 1999). Зібрані зразки зберігаються у гербарній колекції національного природного парку.

Результати та обговорення.

Під час експедиційних досліджень на території НПП було виявлено 58 видів вищих судинних рослин, що належать до 42 родів і 22 родин. Знахідки розподіляємо на три умовні групи: ті, що вперше наводяться для території НПП (позначено – !), ті, які відсутні у загальному списку флори НПП (Літопис, 2019), але відзначаються для пониззя Дніпра у літературі (позначено – !*) і ті, що за наведеними у публікаціях топонімами можливо враховувати, як наведені для території НПП (позначено – *). Функціональні зони національного природного парку, у межах яких було відмічено види, скорочено як ЗЗ – заповідна зона, ГЗ – господарська зона.

Alismataceae Vent.

!* *Alisma lanceolatum* With. – берег річки, о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Лавренко, 1940; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Compositae Giseke

!* *Achillea millefolium* L. – на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

* *Achillea salicifolia* Besser – на вологій луці, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Пачоский, 1902; Котов, 1927; Шалыт, 1939; Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Artemisia pontica* L. – на лесових відслоненнях, на захід від с. Понятівка Білозерський район, ГЗ, 17.05.2019 (Пачоский, 1917; Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! *Bidens frondosus* L. – плавні озера Скадовське, ГЗ, 15.07.2019; о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Цвелев, 1994).

!* *Cirsium arvense* (L.) Scop. – вільховий ліс, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Cirsium incanum* (S.G.Gmel.) Fisch. на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Шалыт, 1939; Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Cirsium setosum* (Willd.) Besser – на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Cirsium vulgare* (Savi) Ten. – о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Crepis foetida* L. – на галявині серед вільхового лісу, о. Бакайський, ЗЗ, 16.07.2020 (Шалыт, 1939; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989; Васюліна, 1965).

!* *Crepis tectorum* L. – на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Iva xanthiifolia* Nutt. – о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Pulicaria dysenterica* (L.) Vernh. – на галявині серед вільхового лісу, о. Гапський, ГЗ, о. Бакайський, ЗЗ, 16.07.2020 (Васюліна, 1962; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Sonchus arvensis* L. subsp. *uliginosus* Nyman – на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Васюліна, 1965; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Sonchus palustris* L. – на галявині серед вільхового лісу, о. Бакайський, ЗЗ, 16.07.2020 (Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Caryophyllaceae Juss.

! *Silene baccifera* (L.) Roth – вільховий ліс, острів між річками Домаха та Дніпро, ЗЗ, 18.07.2019; о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020; о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Васюліна, 1952).

! *Silene chersonensis* (Zapal.) Kleorow – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, ЗЗ, 14.05.2019 (Васюліна, 1952).

Amaryllidaceae Burnett

!* *Allium oleraceum* L. – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, ЗЗ, 14.05.2019 (Пачоский, 1917; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989; Котов, 1950).

! *Allium sativum* L. – берег р. Конка, ГЗ, 15.07.2020 (Котов, 1950).

Poaceae Barnhart

!* *Hordeum marinum* Huds. – на узбіччі біля ґрунтової дороги, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989; Лавренко, 1940).

!* *Hordeum murinum* L. – на заростаючих пісках, лівий берег р. Конка, ГЗ, 15.07.2020; о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Лавренко, 1940; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Koeleria brevis* Steven – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, ЗЗ, 14.05.2019 (Пачоский, 1902, 1913; Лавренко, 1940).

* *Leersia oryzoides* (L.) Sw. – берег річки Домаха, ЗЗ, 18.07.2019 (Лавренко, 1940; Дубына, 1986; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Poa trivialis* L. – вільховий ліс, острів між річками Домаха та Дніпро, ЗЗ, 18.07.2019 (Пачоский, 1902, 1913; Лавренко, 1940; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

!* *Schedonorus arundinaceus* (Schreb.) Dumort. – піщані галявини, о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Пачоский, 1913; Лавренко, 1940; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Ranunculaceae Juss.

!* *Ranunculus lingua* L. – берег річки Домаха, ЗЗ, 18.07.2019 (Пачоский, 1902, 1917; Клоков, & Вісюліна, 1953; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Malvaceae Juss.

!* *Malva pusilla* Sm. – на заростаючих пісках, о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Клоков, & Вісюліна, 1955; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Rosaceae Juss.

!* *Potentilla astracantha* Jacq. – вапнякові відслонення, на захід від с. Софіївка, Білозерський район, ЗЗ, 16.05.2019 (Пачоский, 1902, 1917; Зеров, 1954).

!* *Sanguisorba minor* Scop. – вапнякові відслонення, на захід від с. Понятівка Білозерський район, ГЗ, 17.05.2019 (Пачоский, 1902, 1917; Зеров, 1954).

Brassicaceae Burnett

! *Erysimum diffusum* Ehrh. – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, ЗЗ, 14.05.2019 (Пачоский, 1902; Клоков, & Вісюліна, 1953).

* *Meniocus linifolius* (Stephan ex Willd.) DC. – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, ЗЗ, 14.05.2019 (Шалыт, 1939; Пачоский, 1902, 1917; Клоков, & Вісюліна, 1953).

* *Rorippa xanceps* (Wahlenb.) Rchb. – берег річки Домаха, ЗЗ, 18.07.2019 (Клоков, & Вісюліна, 1953; Дубына, 1986).

!* *Rorippa sylvestris* (L.) Besser – вільховий ліс, о. Бакайський, ЗЗ, о. Гапський, ЗЗ, 16.07.2020 (Клоков, & Вісюліна, 1953; Дубына, 1986).

Polygonaceae Juss.

!* *Persicaria hydropiper* (L.) Delarbre – вільховий ліс, острів між річками Домаха та Дніпро, ЗЗ, 18.07.2019; о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Пачоский, 1902; Котов, 1952; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! * *Persicaria lapathifolia* (L.) Delarbre – вільховий ліс, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Котов, 1952; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! * *Persicaria maculosa* Gray – берег річки Інгулець, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Пачоский, 1902; Котов, 1952; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! * *Polygonum depressum* Meisn. – на заростаючих пісках, о. Великий, 33, 17.07.2020 (Котов, 1952).

Verbenaceae J.St.-Hil.

! * *Verbena officinalis* L. – на вологій луці, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Шалыт, 1939; Пачоский, 1902; Котов, & Барбарич, 1957; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Grossulariaceae DC.

! *Ribes aureum* Pursh – релікт культивування, на заростаючих пісках, острів між річками Дніпро та Конка, 33, 18.07.2019 (Клоков, & Вісюліна, 1953).

Convolvulaceae Juss.

! *Cuscuta australis* R. Br. – трансформовані піски, острів між річками Домаха та Дніпро, 33, 18.07.2019 (Котов, & Барбарич, 1957).

Onagraceae Juss.

! *Epilobium parviflorum* Schreb. – вільховий ліс, острів між річками Домаха та Дніпро, 33, 18.07.2019 (Пачоский, 1917; Клоков, & Вісюліна, 1955).

Apiaceae Lindl.

! * *Apium graveolens* L. – берег річки, о. Великий, 33, 17.07.2020 (Клоков, & Вісюліна, 1955; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! *Berula erecta* (Huds.) Coville – берег річки Інгулець, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Клоков, & Вісюліна, 1955).

* *Sium sisarum* L. – міліючі плавні озера Скадовське, ГЗ, 15.07.2019; о. Бакайський, 33, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Клоков, & Вісюліна, 1955; Дубына, 1985).

! *Torilis arvensis* (Huds.) Link – трансформовані піски, острів між річками Домаха та Дніпро, 33, 18.07.2019 (Клоков, & Вісюліна, 1955).

Rubiaceae Juss.

! *Asperula cynanchica* L. – пологі схили, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Пачоский, 1917; Котов, 1961).

! *Asperula rumelica* Boiss. – схил балки, на захід від с. Понятівка Білозерський район, ГЗ, 17.05.2019 (Котов, 1961).

Lythraceae J. St.-Hil.

! *Lythrum intermedium* Fisch. ex Colla – плавні озера Скадовське, ГЗ, 15.07.2019 (Клоков, & Вісюліна, 1955).

Fabaceae Lindl.

! *Glycyrrhiza echinata* L. – пологі схили, на захід від с. Садове, Білозерський район, ГЗ, 19.07.2019 (Пачоский, 1917; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989; Зеров, 1954).

! *Onobrychis arenaria* (Kit.) DC. – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, 33, 14.05.2019 (Зеров, 1954).

Plantaginaceae Juss.

! * *Veronica anagallis-aquatica* L. – берег р. Конка, ГЗ, 15.07.2020 (Котов, 1960; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

! *Veronica capsellcarpa* Dubovik – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, 33, 14.05.2019 (Пачоский, 1917; Котов, 1960).

! *Veronica persica* Poir. – схил балки, між селами Микільське та Понятівка, Білозерський район, 33, 14.05.2019 (Котов, 1960).

! *Veronica spuria* L. – схил балки, на захід від с. Понятівка Білозерський район, ГЗ, 17.05.2019 (Пачоский, 1917; Котов, 1960).

Chenopodiaceae Vent.

* *Bassia laniflora* (S. G. Gmel.) A. J. Scott – на заростаючих пісках, о. Гапський, ГЗ, 16.07.2020 (Шалыт, 1939; Котов, 1952; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989).

Boraginaceae Juss.

!* *Lycopsis orientalis* L. – на лесових відслоненнях, на захід від с. Понятівка Білозерський район, ГЗ, 17.05.2019 (Пачоский, 1917; Котов, & Барбарич, 1957).

* *Myosotis scorpioides* L. – вільховий ліс, о. Великий, ЗЗ, 17.07.2020 (Шалыт, 1939; Котов, & Барбарич, 1957; Дубына, 1985).

Hydrocharitaceae Juss.

* *Stratiotes aloides* L. – озеро Бублиця, ЗЗ, 18.07.2019 (Шалыт, 1939; Дубина, 1986; Дубына, & Шеляг-Сосонко, 1989; Лавренко, 1940).

Окрім наведених видів у літописі природи (*Літопис природи Національного*, 2019) було підтверджено власними спостереженнями знахідки тривіальних видів, які згадувалися у науковому обґрунтуванні створення парку: *Convolvulus lineatus* L., *Digitaria sanguinalis* (L.) Scop., *Galium palustre* L., *Humulus lupulus* L., *Lysimachia vulgaris* L., *Myriophyllum spicatum* L., *Rumex hydrolapathum* Huds., *Scutellaria galericulata* L., *Solanum dulcamara* L., *Sparganium erectum* L., *Viburnum opulus* L. (*Наукове обґрунтування*, 2009). Отже, станом на 2020 рік на території НПП «Нижньодніпровський» всього зафіксовано 582 видів вищих судинних рослин.

Висновки. Таким чином, за результатами польових досліджень 2019-2020 років на території національного природного парку «Нижньодніпровський» доповнено зведений список флори. Відмічено 58 видів вищих судинних рослин, з них 19 вперше наводяться для території НПП, 32 було відзначено для пониззя Дніпра та сім видів, які вказувалися іншими дослідникам у сучасних межах НПП. Значна частка – 15 видів було зафіксовано на степових ділянках, на лесових та вапнякових відслоненнях, що свідчить про необхідність продовження досліджень балочних систем національного природного парку «Нижньодніпровський». Синантропні види тяжіють не тільки до трансформованих ділянок на материкових ділянках НПП, але й до штучних піщаних масивів, які було створено на деяких островах. Також через значну кількість колишніх рибальсько-мисливських баз на великих островах навіть у межах заповідної зони спостерігаються процеси синантропізації.

Автори вдячні канд. біол. наук Д.А. Давидову (Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України) за допомогу у визначенні деяких видів, вказаних у статті.

Список використаної літератури:

- Бойко П. М. Проблеми збереження біорізноманіття в сільськогосподарських ландшафтах Нижньодніпровського екологічного коридору. *Науковий вісник Національного аграрного університету*. 2006. Вип. 93. С. 234–242.
- Бойко П. М. Просторово-часова структура біогеоценозів Нижньодніпровського екокоридору : автореф. дис. ... канд. біол. наук. Дніпропетровськ, 2007. 20 с.
- Водно-болотні угіддя України / під ред.: Г. Б. Марушевського, І. С. Жарук. Київ : Ветландс Інтернешнл, 2006. 312 с.
- Геоботанічне районування Української РСР / за ред. А. І. Барбарича. Київ : Наук. думка, 1977. 304 с.
- Дубина Д. В. Рослинність і флористичні особливості заказника «Бакайський» (Херсонська область). *Український ботанічний журнал*. 1985. Т. 42, № 3. С. 77–83.
- Дубина Д. В. Рослинність території запроєктованого Нижньодніпровського природного національного парку. *Український ботанічний журнал*. 1986. Т. 43, № 1. С. 80–87.
- Дубына Д. В., Шеляг-Сосонко Ю. Р. Плавни Причорномор'я. Київ : Наук. думка, 1989. 272 с.
- Жукінський В. М., Клоков В. М. Про організацію Нижньодніпровського біосферного заповідника. *Вісник АН УРСР*. 1987. № 1. С. 84–92.
- Зеров К. К. Прибережна та водна рослинність пониззя Дніпра. Київ : Вид-во АН УРСР, 1958. С. 35–60.
- Зеров К. К. Рослинність Дніпровсько-Бузького лиману і можливий вплив на неї збирання Дніпровської води. Дніпровсько-Бузький лиман. Київ : Наук. думка, 1971. С. 14–31.
- Інтерактивна мапа НПП «Нижньодніпровський». URL <http://nppn.org.ua/news/interaktivna-mapa-nacionalnogo-parku>
- Котов М. І. Ботаніко-географічний нарис долини р. Інгульця. *Праці сільсько-господарського наукового комітету України. Ботанічна секція*. Харків, 1927. С. 1–61.
- Крицька Л. І. Аналіз флори степів та вапнякових відслонень Правобережного злакового степу. *Український ботанічний журнал*. 1985. Т. 42, № 2. С. 1–5.
- Крицька Л. І. Ендемізм флори степів та вапнякових відслонень Правобережного Злакового Степу. *Український ботанічний журнал*. 1988а. Т. 45, № 4. С. 15–19.
- Крицька Л. І. Ендемічне ядро флори Правобережного Злакового Степу. *Український ботанічний журнал*. 1988б. Т. 45, № 5. С. 15–19.
- Літопис природи Національного природного парку «Нижньодніпровський» за 2018 рік. Херсон, 2019. Т. 2. 363 с.

- Наукове обґрунтування щодо подальшого створення НПП «Нижньодніпровський». Херсон, 2009. 248 с.
- Пачоский И. К. Дикорастущие злаки Херсонской губернии. Херсон, 1913. 156 с.
- Пачоский И. К. Некоторые новые растения, найденные в низовьях Днепра и Днестра. *Труды Ботанического сада Императорского Юрьевского университета*, 1902а. Т. 3, вып. 2. С. 89–91.
- Пачоский И. К. Описание растительности Херсонской губернии. *Материалы по исследованию почв и грунтов Херсонской губернии. Вып. 2: Степи*. Херсон, 1917. 317 с.
- Пачоский И. К. Описание растительности Херсонской губернии. *Материалы по исследованию почв и грунтов Херсонской губернии. Вып. 3: Плавни, пески, солончаки, сорные растения*. Херсон, 1927. 187 с.
- Пачоский И. К. Список растений, собранных И. З. Рябковым в 1898 году в Херсонском уезде. *Сборник Херсонского земства*. Херсон, 1902b. С. 277–305.
- Протопопова В. В., Мринский О. П., Мельник С. К. Нове місцезнаходження білоцвіта літнього (*Leucosium aestivum* L.) на Херсонщині. *Український ботанічний журнал*. 1971. № 2. С. 231–234.
- Тихонов В. И. Редкие и исчезающие растения плавней Нижнего Днепра. *Материалы рабочей координационной комиссии по проблеме Нижнего Днепра и Днепро-Бугского лимана. Вып. 8*. Херсон, 1974. С. 63–68.
- Уманець О. Ю. Еколого-ценотична характеристика флори піщаних масивів Лівобережжя Нижнього Дніпра та її генезис : автореф. дис. ... канд. біолог. наук. Київ, 1997. 19 с.
- Флора Европейской части СССР : в 11 т. / отв. ред. Н. Н. Цвелев. Санкт-Петербург : Наука, 1994. Т. 7. 317 с.
- Флора УРСР : у 12 т. Київ : Вид-во академії наук УРСР, 1940–1965; Т. 2 / ред. Є. М. Лавренко. 1940. 589 с.; Т. 3 / ред. М. І. Котов. 1950. 427 с.; Т. 4 / ред. М. І. Котов. 1952. 691 с.; Т. 5 / ред.: М. В. Клоков, Д. О. Вісюліна. 1953. 529 с.; Т. 6 / ред. Д. К. Зеров. 1954. 612 с.; Т. 7 / ред.: М. В. Клоков, Д. О. Вісюліна. 1955. 667 с.; Т. 8 / ред.: М. І. Котов, А. І. Барбарич. 1957. 544 с.; Т. 9 / ред. М. І. Котов. 1960. 690 с.; Т. 10 / ред. М. І. Котов. 1961. 490 с.; Т. 11 / ред. О. Д. Васюліна. 1962. 588 с.; Т. 12 / ред. О. Д. Васюліна. 1965. 590 с.
- Шалыт М. С. Материалы к познанию растительности Нижнего Приднепровья. *Известие Крымского пединститута*. 1939. Т. 8. С. 149–234.
- Mosyakin S. L., Fedoronchuk M. M. Vascular Plants of Ukraine. A nomenclature Checklist. Kyiv, 1999. 345 p.
- The Euro+Med PlantBase. URL: <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/query.asp>

A.O. Davydova^{1,2}, V.M. Dzerkal²

¹M.G. Kholodny Institute of Botany of NAS of Ukraine

²National Nature Park «Nyzhnyodniprovisky»

FLORISTIC FINDINGS ON THE TERRITORY OF NPP «NYZHNYODNIPROVSKY» (KHERSON REGION)

The National Nature Park «Nyzhnyodniprovisky» is located in the south of Ukraine in the Kherson region. According to a preliminary analysis, the flora of the NPP «Nyzhnyodniprovisky» has 516 species of higher vascular plants belonging to 313 genera and 100 families. During the expeditionary research on the territory of Nyzhnedneprovsky National Park in 2019–2020, an inventory of flora was conducted and species that were not previously listed for the territory of the national nature park were identified – 58 species of higher vascular plants belonging to 42 genera and 22 families. Of the 58 species, 19 are listed firstly for territory of NPP, others are noted in the literature, 32 of them are noted for the lower reaches of the Dnieper and seven – for the modern territory of NPP. From the total number of locations found 15 species were recorded in the steppe areas.

Key words: NPP «Nyzhnyodniprovisky»; vascular plants; new species; Kherson region

References

- Barbarych, A. I. (Ed.). (1977). *Heobotanichne raionuvannya Ukrainskoi RSR [Geobotanical zoning of the Ukrainian SSR]*. Kyiv: Nauk. dumka [in Ukrainian].
- Boiko, P. M. (2006). Problemy zberezhennia bioriznomanittia v silskohospodarskykh landshaftakh Nyzhnodniproviskoho ekolohichnoho korydoru [Problems of biodiversity conservation in agricultural landscapes of the Lower Dnieper Ecological Corridor]. *Scientific Bulletin of the National Agrarian University*, 93, 234–242 [in Ukrainian].
- Boiko, P. M. (2007). *Prostorovo-chasova struktura bioheotsenoziv Nyzhnodniproviskoho ekokorydoru [Spatial-temporal structure of biogeocoenoses of the Lower Dnieper ecocorridor]*. (Extended abstract of PhD. dissertation). Dnipropetrovsk [in Ukrainian].
- Dubyna, D. V. (1985). Roslynnist i florystychni osoblyvosti zakaznyka «Bakaiskyi» (Khersonska oblast) [Vegetation and floristic features of the Bakaisky reserve (Kherson region)]. *Ukrainian Botanical Journal*, 42(3), 77–83 [in Ukrainian].
- Dubyna, D. V. (1986). Roslynnist terytorii zaproektovanoho Nyzhnodniproviskoho pryrodnoho natsionalnogo parku [Vegetation of the territory of the projected Nyzhnyodniprovisky natural national park]. *Ukrainian Botanical Journal*, 43(1), 80–87 [in Ukrainian].
- Dubyna, D. V., & Sheliag-Sosonko, Iu. R. (1989). *Plavni Prichernomoria [Black Sea marshes]*. Київ : Nauk. dumka [in Russian].
- Interaktyvna mapa NPP «Nyzhnyodniprovisky» [Interactive map of NPP «Nyzhnyodniprovisky»]*. Retrieved from: <http://nppn.org.ua/news/interaktivna-mapa-natsionalnogo-parku>
- Klokov, M. V. & D. O. Visiulina, D. O. (Eds.). (1953). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 5). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Klokov, M. V. & D. O. Visiulina, D. O. (Eds.). (1955). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 7). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. & Barbarych, A. I. (Eds.). (1957). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 8). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. (1927). Botaniko-heografichni narys dolyny r. Inhultsia [Botanical and geographical sketch of the valley of the river Ingulets]. *Pratsi silsko-hospodarskoho naukovoho komitetu Ukrainy. Botanichna sektiia [Proceedings of the Agricultural Scientific Committee of Ukraine. Botanical section]* (pp. 1–61). Kharkiv [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. (Ed.). (1950). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 3). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. (Ed.). (1952). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 4). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. (Ed.). (1960). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 9). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Kotov, M. I. (Ed.). (1961). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 10). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].

- Krytska, L. I. (1985). Analiz flory stepiv ta vapniakovykh vidslonen Pravoberezhnoho zlakovoho stepu [Analysis of steppe flora and limestone outcrops of the Right-bank cereal steppe]. *Ukrainian Botanical Journal*, 42 (2), 1–5 [in Ukrainian].
- Krytska, L. I. (1988a). Endemizm flory stepiv ta vapniakovykh vidslonen Pravoberezhnoho Zlakovoho Stepu [Endemism of steppe flora and limestone outcrops of the Right-Bank Cereal Steppe]. *Ukrainian Botanical Journal*, 45 (4), 15–19 [in Ukrainian].
- Krytska, L. I. (1988b). Endemichne yadro flory Pravoberezhnoho Zlakovoho Stepu [Endemic nucleus of the flora of the Right Bank Cereal Steppe]. *Ukrainian Botanical Journal*, 45 (5), 15–19 [in Ukrainian].
- Lavrenko, Ye. M. (Ed.). (1940). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 2). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Litopys pryrody Natsionalnoho pryrodnoho parku «Nyzhnodniprovskiy» za 2018 rik [The nature description of the National Natural Park «Nyzhnodniprovsky» for 2018]*. (2019). Kherson [in Ukrainian].
- Marushevskoho, H. B., & I. Zharuk, I. S. (Eds.). (2006). *Vodno-bolotni uhiddia Ukrainy [Wetlands of Ukraine]*. Kyiv: Wetlands International [in Ukrainian].
- Mosyakin, S. L., & Fedoronchuk, M. M. (1999). *Vascular Plants of Ukraine. A nomenclature Checklist*. Kyiv.
- Naukove obhruntuvannya shchodo podalshoho stvorennia NPP «Nyzhnodniprovskiy» [Scientific substantiation for further creation of NPP «Nyzhnodniprovsky»]*. Kherson [in Ukrainian]. (2009). Kherson [in Ukrainian].
- Pachoskii, I. K. (1902a). Nekotorye novye rasteniia, naidennye v nizoviakh Dnepra i Dnestra [Some new plants found in the lower reaches of the Dnieper and Dniester]. *Trudy Botanicheskogo sada Imperatorskogo Iurevskogo universiteta [Proceedings Bot. Imperial Garden. Yuryevsk. University]*, 3(2), 89–91 [in Russian].
- Pachoskii, I. K. (1902b). Spisok rastenii, sobrannykh I. Z. Riabkovym v 1898 godu v Khersonskom uezde [List of plants collected by I. Z. Ryabkov in 1898 in the Kherson district]. In *Sbornik Khersonskogo zemstva [Collection of the Kherson zemstvo]* (pp. 277–305). Kherson [in Russian].
- Pachoskii, I. K. (1913). *Dikorastushchie zlaki Khersonskoi gubernii [Wild cereals of the Kherson province]*. Kherson [in Russian].
- Pachoskii, I. K. (1917). Opisanie rastitelnosti Khersonskoi gubernii [Description of vegetation of the Kherson province]. *Materialy po issledovaniiu pochv i gruntov Khersonskoi gubernii. Vyp. 2: Stepi [Materials for the study of soils of the Kherson province. Vol. 2: Steppes]*. Kherson [in Russian].
- Pachoskii, I. K. (1927). Opisanie rastitelnosti Khersonskoi gubernii [Description of vegetation of the Kherson province]. *Materialy po issledovaniiu pochv i gruntov Khersonskoi gubernii. Vyp. 3: Plavni, peski, solonchaki, sornye rasteniia [Materials for the study of soils of the Kherson province. Vol. 3: Floodplains, sands, salt marshes, weeds]*. Kherson [in Russian].
- Protopopova, V. V., Mrynskyi, O. P., & Melnyk, S. K. (1971). Nove mistseznakhodzhennia bilotsvita litnoho (*Leucium aestivum* L.) na Khersonshchyni [New location of summer white flower (*Leucium aestivum* L.) in Kherson region]. *Ukrainian Botanical Journal*, 2, 231–234 [in Ukrainian].
- Shalyt, M. S. (1939). Materialy k poznaniiu rastitelnosti Nizhnego Pridneprov'ia [Materials for the knowledge of vegetation of the Lower Dnieper]. *Izvestie Krymskogo pedinstituta [News of the Crimean Pedagogical Institute]*, 8, 149–234 [in Russian].
- Tcvelev, N. N. (1994). *Flora Evropeiskoi chasti SSSR [Flora of the European part of the USSR]* (Vol. 7). Sankt-Peterburg: Nauka [in Russian].
- The Euro+Med PlantBase*. Retrieved from: <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/query.asp>
- Tikhonov, V. I. (1974). Redkie i ischezaiushchie rasteniia plavnei Nizhnego Dnepra [Rare and endangered plants of the lower Dnieper floodplains]. In *Materialy rabochei koordinatsionnoi komissii po probleme Nizhnego Dnepra i Dneprovsko-Bugskogo limana. [Materials of the working coordination commission on the problem of the Lower Dnieper and the Dnieper-Bug estuary]* (Vol. 8, pp. 63–68). Kherson [in Russian].
- Umanets, O. Yu. (1997). *Ekologo-tsenotychna kharakterytyka flory pishchanykh masyviv Livoberezhzhia Nyzhnogo Dnipra ta yii henezys [Ecological and coenotic characteristics of the flora of sands of the Left Bank of the Lower Dnieper and its genesis]* (Extended abstract of PhD. dissertation). Kyiv [in Ukrainian].
- Vasiulina, O. D. (Ed.). (1962). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 11). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Vasiulina, O. D. (Ed.). (1965). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 12). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Zerov, D. K. (Ed.). (1954). *Flora URSS [Flora of the USSR]* (Vol. 6). Kyiv: Vyd-vo akademii nauk URSS [in Ukrainian].
- Zerov, K. K. (1958). *Pryberezhna ta vodna roslynnist ponyzzia Dnipra [Coastal and aquatic vegetation of the lower Dnieper]*. Kyiv: Vyd-vo AN URSS [in Ukrainian].
- Zerov, K. K. (1971). *Roslynnist Dniprovsko-Buzkoho lymanu i mozhlyvyi vplyv na nei zbyrannia Dniprovskoi vody. Dniprovsko-Buzkyi lyman [Vegetation of the Dnieper-Bug estuary and possible impact on its collection of the Dnieper water]*. Dniprovsko-Buzkyi lyman]. Kyiv: Nauk. dumka [in Ukrainian].
- Zhukinskyi, V. M., & Klokov, V. M. (1987). Pro orhanizatsiiu Nyzhnodniprovskoho biosfernoho zapovidnyka [About the organization of the Nyzhnodniprovsky Biosphere Reserve]. *Visnyk of the National Academy of Sciences of Ukraine*, 1, 84–92 [in Ukrainian].

Отримано 18.10.2020